

ÅRSRAPPORT 2019

FOR

KONTROLLUTVALGET I TØNSBERG KOMMUNE

INNLEDNING - KONTROLLUTVALGETS HJEMMEL, FORMÅL, OPPGAVER OG SAMMENSETNING

Hjemmel

Kommunene er i henhold til kommuneloven pålagt å ha kontrollutvalg jf. kommuneloven av 2018 kap. 23. Dette kapittelet i den nye kommuneloven trådte i kraft fra det konstituerende kommunestyremøtet høsten 2019. «Forskrift om kontrollutvalg og revisjon» definerer kontrollutvalgets oppgaver nærmere, og trådte også i kraft fra og med det konstituerende kommunestyremøtet høsten 2019.

Formål og oppgaver

Kontrollutvalget skal, på vegne av kommunestyret, føre løpende kontroll med forvaltningen, herunder påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Viktige oppgaver for kontrollutvalget er:

- Påse at kommunens regnskap og kommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte.
- Holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet.
- Avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av formannskap og kommunestyre.
- Påse at revisjonsmerknader blir fulgt opp.
- Utarbeide plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, og påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet, og av selskaper kommunen har eierinteresser i
- Utarbeide plan for gjennomføring av eierskapskontroll, og påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper
- Rapportere til kommunestyret om gjennomført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.
- Påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til forvaltningsrevisjonsprosjekter og eierskapskontroll blir fulgt opp.
- Innstille overfor kommunestyret ved valg av revisjonsordning og sekretariat.
- Utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen.
- Vurdere henvendelser fra innbyggerne
- Stille krav til kommunens etiske bevissthet

Sammensetning

Kontrollutvalget skal etter den nye kommuneloven ha minst 5 medlemmer og minst ett av medlemmene skal være medlem av kommunestyret, jf. kommuneloven § 23-1.

Kontrollutvalget i Tønsberg kommune besto i 2019 av følgende medlemmer:

Lars Egeland, leder
Gry Aas, nestleder
Berit E. Nilsen, medlem
Jørn Olav Hagen, medlem (januar – april 2019)
Jon Åsheim (april 2019 – desember 2019)
Trond Mathisen, medlem

Nils Petter Buer, varamedlem
Anne Marie Johannessen, varamedlem
Svein Konrad Rui, varamedlem
Sissel Roseng, varamedlem
Karen Anne Kjendlie, varamedlem
Thorild Lothe, varamedlem
Arve Howlid, varamedlem
Anne Gro Valen, varamedlem
Nils Erik Dahle, varamedlem
Ove Roar Buan, varamedlem

KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET I 2019

I 2019 hadde kontrollutvalget totalt 5 møter. Det ble behandlet 41 saker.

Regnskapsrelaterte saker

Lovpålagt revisjon for regnskapsåret 2018 i Tønsberg kommune ble utført av revisjonsfirmaet KPMG. Fra 01.01.2019 var Vestfold kommunerevisjon kommunens valgte revisor.

Kontrollutvalgets uttalelse om Tønsberg kommunes regnskap og årsmelding for 2018
Kontrollutvalget avla uttalelse til regnskapet 2018 i maimøtet 2019. Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet skal være formannskapet i hende slik at denne kan tas hensyn til før formannskapet avgir innstilling til bystyret.

Driftsregnskapet var avsluttet med kr 2.443.201.000,- til fordeling drift og viste et regnskapsmessig mindreforbruk 27.397.158,-. Investeringsregnskapet var avsluttet i balanse med udekket beløp kr. 0,-. Kontrollutvalget registrerte at lånegjelden fortsatt var stor. Inntektene til kommunen økte mindre enn utgiftene i 2018, og kontrollutvalget registrerte denne utviklingen.

Revisjonsbrev

For kommuneregnskapet 2019 ble det ikke mottatt revisjonsbrev.

Orientering om revisjon

Revisor orienterte utvalget om det løpende revisjonsarbeidet gjennom året.

Forvaltningsprosjekter, behandling, oppfølging og bestilling

Bestilling og behandling av forvaltningsrevisjonsprosjektet «Vedlikehold av kommunale bygg, alle virksomheter»

Forvaltningsrevisjonsprosjektet «Vedlikehold av kommunale bygg, alle virksomheter» ble bestilt av kontrollutvalget i februar møtet. Prosjektplanen ble lagt frem i kontrollutvalgsmøtet i mai, og prosjektet ble bestilt med følgende problemstilling:

- I hvilken grad har Tønsberg kommune gode systemer for planmessig vedlikehold av kommunens bygningsmasse?
Herunder vurderes:
 - Overordnede målsetninger og retningslinjer for vedlikehold av kommunale bygg.
 - Oversikt over den kommunale bygningsmassen, med areal, teknisk tilstand, oppgraderingsbehov og vedlikeholdskostnader.
 - Planer med prioriteringer for vedlikehold av kommunale bygg.
 - Vedlikeholdskostnader på samme nivå som normtall for bransjen.

Rapporten ble lagt frem i kontrollutvalgsmøtet i november, og følgende vedtak ble fattet:

«Kontrollutvalget viser til og slutter seg til Vestfold kommunerevisjons rapport «Vedlikehold av kommunale bygg, alle virksomheter» med de konklusjoner og anbefalinger som er beskrevet.

Følgende tiltak er anbefalt;

Tønsberg kommune skal:

- *sørge for at foreløpig utarbeidet strategi for drift og vedlikehold av formålsbygg og boliger blir politisk og forankret og implementert i ny kommune.*
- *presentere kommunens vedlikeholdsbehov for kommunens formålsbygg og boliger for politisk nivå, for å synliggjøre behovet for vedlikeholdsmidler og styrke den politiske forankringen.*

Kontrollutvalget vil nevne at vedlikeholdsetterslepet gir uttrykk for at en slik får verdireduksjon av bygningsmassen, og i tillegg kan få miljømessige konsekvenser i fremtiden.

Kontrollutvalget peker på at kommunene bør bedre innhenting av brukernes erfaring fra kommunale utleieboliger. Dette for det ikke innhentes årlig vedlikeholdsgjennomgang av kommunale utleieboliger.

Kontrollutvalget har registrert at rådmannen i sin høringsuttalelse tar rapporten til etterretning. Videre blir det bekreftet at forankringen blir bedre ved å legge frem strategi for drift og vedlikehold samt vedlikeholdsbehov av formålsbygg og boliger som politisk sak. Rådmannen vil etablere årlig rutine.

Kontrollutvalget ber administrasjonen rapportere om oppfølgingen av tiltakene til kontrollutvalget innen august 2020.

Rapporten oversendes kommunestyret til behandling.»

Rapporten vil bli fulgt opp i 2020.

Behandling og oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Post og arkiv, lov om offentlighet samt forvaltningslov, alle virksomheter»

Kontrollutvalget bestilte i 2018 forvaltningsrevisjonsrapporten «Post og arkiv, lov om offentlighet samt forvaltningslov, alle virksomheter». Prosjektet ble bestilt med følgende problemstillinger:

1. Hvilke rutiner har kommunen for mottak og ekspedering av henvendelser?
2. I hvilken grad er rutinene i henhold til gjeldende regelverk?
3. Hvordan og i hvilken grad er rutinene gjort kjent for ansatte?
4. For et utvalg av saker, i hvilken grad har rutinene vært fulgt for mottak og ekspedering?

Under behandlingen av rapporten i november 2018 kom det frem at revisor hadde endret en problemstilling i rapporten i forhold til kontrollutvalgets opprinnelige bestilling, og at kun innsynsbegjæringer var undersøkt.

Kontrollutvalget fattet slikt vedtak:

Kontrollutvalget sender forvaltningsrevisjonsrapporten «Post og arkiv, lov om offentlighet samt forvaltningslov, alle virksomheter» i retur og ber om at problemstilling 4 blir besvart i tråd med den opprinnelige problemstillingen. Ny forvaltningsrevisjonsrapport leveres i sin helhet til sekretariatet innen 21.01.2019 med rådmannens uttalelse. Rapporten skal behandles i kontrollutvalget 07.02.2019.

Kontrollutvalget behandlet revidert rapport i februarmøtet 2019. Kontrollutvalget sluttet seg til revisors konklusjoner og anbefalinger i rapporten, og fattet følgende vedtak:

«Kontrollutvalget viser til og slutter seg til KPMG's rapport «Post og arkiv, lov om offentlighet samt forvaltningslov, alle virksomheter» med de konklusjoner og anbefalinger som er beskrevet.

Følgende tiltak er anbefalt:

Generelt

1. Tønsberg kommune bør etablere egne rutiner for kvalitetssikring av dokumenter og avslutning av saker. Kommunen bør gjennomføre kvalitetssikring/avslutning av saker slik at de kan få en tilstrekkelig oversikt over behandlingen av saker i kommunen.

2. Kommunen bør gjennomføre en opprydding i restanselistene slik at restansekontrollene viser et korrekt oversiktsbilde over saker som må behandles, besvares eller tas til orientering. Kommunen bør lukke restanser som tilhører tidligere saksbehandlere som har sluttet i kommunen.

Behandling av skriftlige og muntlige henvendelser

3. Kommunen bør sørge for at det utarbeides klare rutiner for behandling av alle henvendelser til kommunen og vurdere om det skal settes tidsfrister for saksbehandling/svar.

4. Kommunen bør iverksette kontroll og oppfølging av at henvendelser behandles korrekt, til rett tid og sørge for at eventuelle restanser følges opp.

Innsynsbegjæringer

5. Kommunen bør endre sine rutiner for behandling av innsynsbegjæringer slik at de samsvarer med god forvaltningsskikk etter de krav som står i veilederen til offentleglova om saksbehandlingstid av innsynsbegjæringer.

6. Tønsberg kommune bør etablere egne rutiner for hvordan man skal ekspedere en klage på avslag av innsynsbegjæringer.

7. Innsynsbegjæringer bør gjennom sin internkontroll sikre at saker behandles etter lovpålagte frister.

Kontrollutvalget har registrert at rådmannen i sin høringsuttalelse har igangsatt et «oppryddingsprosjekt» som et ledd i kommunesammenslåingen. Videre vil rådmannen etablere rutiner i samsvar med anbefalingene, og gjennom internkontroll sikre at rutinene følges.

Kontrollutvalget ber administrasjonen rapportere til kontrollutvalget innen 10. april 2019.

Rapporten oversendes bystyret til behandling.»

Kontrollutvalget fikk en orientering av virksomhetsleder for dokumentssenteret i maimøtet 2019. Det ble informert om at det ble arbeidet videre med rutinene på området og mange rutiner er på plass. Det ble bekreftet at det var stor aktivitet med å få ryddet opp i og avsluttet saker. Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

«Den skriftlige tilbakemeldingen av 10.04.2019 om behandling av henvendelser, beskrivelsen i rutinene om oppgavene, kvalitetssikring og oppfølging av tiltakene tas til orientering. Kontrollutvalget forutsetter at rutinen følges i fremtiden.

Kontrollutvalget ber om en ny tilbakemelding etter 1. kvartal 2020 om status i arbeidet.»

Rapporten vil bli fulgt opp i 2020 i henhold til kontrollutvalgets vedtak.

Oppfølging av forvaltningsprosjektet «Rus og psykisk helse»

Forvaltningsrevisjonsrapporten «Rus og psykisk helse» ble levert og lagt frem i novembermøtet 2018. Kontrollutvalget sluttet seg til revisors anbefalinger i prosjektet og fattet følgende vedtak:

«Kontrollutvalget viser til og slutter seg til KPMG's rapport «Rus og psykisk helse» med de konklusjoner og anbefalinger som er beskrevet.

I forvaltningsrevisjonsrapporten anbefaler revisor at kommunen primært fokuserer på å bedre tilbudet til brukerne. Følgende tiltak er anbefalt:

- *Ytterligere tilpasninger av tjenestetilbudet for å møte brukernes behov.*
- *Økt bruk av individuell plan, og et særlig fokus på å gjøre planene operative og konkrete samt tilgjengelige for tjenesteutøverne.*
- *Bedre samhandling og samarbeid mellom ulike tjenesteytere, herunder nødvendige rolleavklaringer, utarbeidelse av rutiner, systematisering av samarbeidet og tilgjengeliggjøring av nødvendig informasjon, for å slik kunne gi et mer helhetlig og koordinert tjenestetilbud.*
- *Større grad av direkte brukermedvirkning på tjenestene; både overordnet gjennom systematisk innhenting av brukersynspunkter fra et bredt spekter av brukerne på tjenestetilbudet (eksempelvis gjennom spørreundersøkelse eller andre metoder), og på individnivå gjennom rutinemessig, systematisk og dokumentert brukermedvirkning på eget tjenestetilbud*

Kontrollutvalget har registrert at rådmannen i sin høringsuttalelse er enig i at kommunene har ansvar for å stadig forbedre og kvalitetssikre tilbudet til brukerne.

Kontrollutvalget ber rådmannen rapportere til kontrollutvalget innen juni 2019.

Rapporten oversendes bystyret til behandling»

Kontrollutvalget fulgte opp rapporten i septembermøtet 2019. Kommunaldirektøren og virksomhetsleder orienterte utvalget om hvilke tiltak kommunen har gjennomført for å følge opp anbefalingene til revisor. Kontrollutvalget fattet slikt vedtak:

- «*Rådmannens grundige informasjon tas til orientering.*
- *Kontrollutvalget ser tydelig at administrasjonen har tatt grep om det som er påpekt i rapporten.*
- *Det er økt kvalitetsforbedring, omfang og aktivitet av tjenesten.*
- *Kontrollutvalget vil påpeke at man ikke kan forvente en slik økt forbedring av tjenesten uten økte rammer i fremtiden.*
- *Kontrollutvalget ber administrasjonen orientere om resultatene av brukerundersøkelsen høsten 2020.»*

Resultatet av brukerundersøkelsen vil bli fulgt opp i 2020 i henhold til kontrollutvalgets vedtak.

Selskapskontroll/eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper, herunder kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

I den nye kommuneloven er dette omtalt som eierskapskontroll, og defineres slik i kommuneloven av 2018 § 23-4 første ledd:

«Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.»

Selskapskontroll av Vestfold Interkommunale Brannvesen (VIB)

Kontrollutvalget i Tønsberg mottok invitasjon fra kontrollutvalget i Re kommune om å bli med på en felles selskapskontroll av Vestfold Interkommunale Brannvesen (VIB). Kontrollutvalget i Tønsberg takket ja til å delta i selskapskontrollen i maimøtet 2019. Kontrollutvalget i Horten deltok også i selskapskontrollen.

Selskapskontrollen ble lagt frem i kontrollutvalgsmøtet 21.11.2019, og besvarte følgende problemstillinger:

1. Hvordan sikrer kommunen at dens plikter knyttet til forebyggende brannvern blir ivaretatt, herunder plikter knyttet til brann- og eksplosjonsvernloven § 12 og forskrift om brannforebygging § 14?
2. Hvordan er VIB organisert og sikres det tilstrekkelige ressurser til forebyggende brannvern?
3. Hvilke rutiner har VIB for å sikre forebyggende brannvern?

Herunder:

- Rutiner for å identifisere, føre fortegnelse over og føre tilsyn med særskilte brannobjekter, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 13.

- Rutiner for å kartlegge utsatte grupper som har særlig risiko for å omkomme eller bli skadet av brann, jf. § 14 i forskrift om brannforebygging.
4. I hvilken grad etterlever VIB sine rutiner og sitt ansvar for særskilte brannobjekter?
 5. I hvilken grad etterlever VIB sine rutiner og sitt ansvar for risikoutsatte grupper?

Kontrollutvalget sluttet seg til revisors anbefalinger i rapporten, og fattet følgende vedtak:

«Kontrollutvalget viser til og slutter seg til Vestfold kommunerevisjons selskapskontrollrapport av Vestfold Interkommunale brannvesen, VIB med de konklusjoner og anbefalinger som er beskrevet.

Følgende tiltak er anbefalt for Tønsberg kommune:

Til kommunene:

- *Kommunene bør vurdere å utdype formål og strategi for deres eierskap i VIB, jamfør KS' «Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll».*
- *Kommunene bør, i samarbeid med VIB, sørge for at viktige prinsipielle spørsmål blir behandlet politisk, jamfør kommunens eierskapsmeldinger.*

Til selskapet:

- *VIB bør sikre tilstrekkelige årsverk til forebyggende arbeid, jamfør dimensjoneringsforskriften § 3-2.*
- *VIB bør sikre at forvaltningslovens regler for forhåndsvarsel og begrunnelse av enkeltvedtak, blir fulgt opp i forbindelse med registrering av særskilte brannobjekt.*
- *VIB bør tilstrebe at tilsynsrapporter blir utsendt innen 2 uker etter tilsyn, jamfør prosedyre for gjennomføring av tilsyn og kontroll.*
- *VIB bør sikre etablering og dokumentasjon av et tilfredsstillende system for kartlegging og planlegging av det forebyggende arbeidet, jamfør kapittel 4 i forskrift om brannforebygging.*
- *VIB bør videreføre samarbeidet med eierkommunene med å utarbeide rutiner for kartlegging, planlegging, opplæring og tiltak i forhold til de risikoutsatte gruppene, jamfør kapittel 4 i forskrift om brannforebygging.*

Kontrollutvalget ber om at kommunedirektøren i nye Tønsberg kommune og VIB skriftlig rapporterer til kontrollutvalget i nye Tønsberg kommune om oppfølging av revisors anbefalinger innen 23.10.2020.

Kommunestyret innbys til å fatte følgende vedtak:

- *Kommunestyret slutter seg til kontrollutvalgets vedtak og revisors anbefalinger i selskapskontrollen av Vestfold Interkommunale Brannvesen (VIB).*

Kommunedirektøren i nye Tønsberg og VIB bes om å skriftlig rapportere til kontrollutvalget i nye Tønsberg kommune om oppfølgingen av rapporten innen 23.10.2020.»

Selskapskontrollen vil bli fulgt opp i 2020 i henhold til kontrollutvalget vedtak.

Andre saker relatert til kontroll og tilsyn

Uavhengighetserklæring

En av kontrollutvalgets oppgaver er å påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Revisor er etter den nye forskriften om kontrollutvalg og revisjon § 19 (tidligere revisjonsforskriften § 15) forpliktet til å årlig, og ellers ved behov, avgi en erklæring om sin uavhengighet. Vestfold kommunerevisjon var i 2019 revisor for Tønsberg kommune. Revisor la frem uavhengighetserklæringer for kontrollutvalget i februar 2019.

Skatteregnskapet

Årsrapporten for 2018 om skatteinnkrevningen i Tønsberg kommune ble lagt frem og kommentert i maimøtet 2019.

Henvendelser til kontrollutvalget

- Kontrollutvalget mottok henvendelse vedrørende parkeringstillatelser i forkant av møtet i mai 2019, og denne ble tatt opp under «Eventuelt». På bakgrunn av henvendelsen valgte kontrollutvalget å invitere rådmannen til junimøtet for å orientere om parkeringstillatelser, kriterier og praksis i Tønsberg kommune. Rådmannen orienterte utvalget i møtet i juni, og følgende vedtak ble fattet:

«Rådmannens informasjon tas til orientering.

Kontrollutvalget oppfordrer administrasjonen til å etablere et utvalg for å behandle parkeringstillatelser hvor en brukerrepresentant og kommunens overlege i tillegg til Tønsberg parkering avgjør søknaden».

- Henvendelse fra Ap og SV vedrørende BPA-ordningen ble tatt opp under «Eventuelt» i junimøtet. Kontrollutvalget inviterte rådmannen til septembermøtet. Rådmannen, kommunaldirektøren, virksomhetsleder og rådgiver/advokat orienterte utvalget og besvarte spørsmål. Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:
 - *«Redegjørelsen fra rådmannen var informativ.*
 - *Kontrollutvalget har ikke anledning og ønsker ikke å tolke intensjonen med vedtaket i bystyret.*
 - *Kontrollutvalget har fått svar på de spørsmål som ble stilt.*
 - *Kontrollutvalget mener det kan være av interesse å se på BPA-ordningen når den nye ordningen har virket en tid.»*

- I forkant av novembermøtet 2019 mottok kontrollutvalget en henvendelse fra Sands advokatfirma DA vedrørende «Anmodning om umiddelbar lovlighetskontroll av Tønsberg kommunes beslutning i spørsmål om habilitet i sak om overtredelsesgebyr». Henvendelsen ble oversendt kontrollutvalgsmedlemmene i forkant av møtet. Kontrollutvalget vurderte at henvendelsen var en pågående enkeltsak. Det ble påpekt at saken var oversendt fylkesmannen og at den ikke lå innenfor mandatet til kontrollutvalget.

Byggeregnskap:

Det ble behandlet fem byggeregnskap/prosjektregnskap i kontrollutvalget 2019. Sluttregnskapene ble sendt bystyret for endelig godkjenning.

Byggeregnskap/prosjektavslutning, Biogassanlegg på Rygge

Byggeregnskapet «Biogassanlegg på Rygge» A4000/IE1003 ble behandlet i kontrollutvalgsmøtet 07.02.2019. Merforbruket var på kr 12,7 millioner kr.

Byggeregnskap, Åslyveien 1

Byggeregnskapet Åslyveien 1 – A4006/IE1005 ble behandlet i kontrollutvalgsmøtet 09.05.2019. Mindreforbruket var på kr. 1.054.486,68,-.

Byggeregnskap «Ringledning Kilen-Husvik-Kloppen-Bogen-Valløveien»

Prosjektregnskap Ringledning Kilen-Husvik-Kloppen-Bogen-Valløvn - A7416/IB1021 ble behandlet i kontrollutvalgsmøtet 05.09.2019. Mindreforbruket var på kr. 287.944,-.

Byggeregnskapet Olav Trygvason – Emil Olsensgt. VA

Prosjektet Olav Trygvason – Emil Olsensgt. VA – A7471/B1041 ble behandlet i kontrollutvalgsmøtet 05.09.2019. Mindreforbruket var på 286.333,-.

Byggeregnskap Tønsberg Torv

Prosjektregnskap «Tønsberg Torv – A7198/IB1000» ble behandlet i kontrollutvalgsmøtet 05.09.2019. Merforbruket var på 21.363.657,-.

Kontrollutvalgets sekretariat:

Sekretærfunksjonen for kontrollutvalget ble i 2019 dekket av Vestfold Interkommunale Kontrollutvalgssekretariat (VIKS). Sekretær for kontrollutvalget i 2019 var daglig leder Heidi Wulff Jacobsen.

Budsjett:

Kontrollutvalget foreslo en bevilgning på totalt kr 2.820.000- til kontrollarbeid for nye Tønsberg kommune i 2020.

Kontakt med administrasjonen:

Representanter fra administrasjonen har gitt orienteringer og informasjon i flere saker kontrollutvalget har behandlet i sine møter i 2019. Det kan blant annet nevnes orienteringer om parkeringstillatelse, selvkostberegning, gebyrer/fondsbruk, vekst i lønnskostnadene og BPA-ordningen. Det var et godt samarbeid mellom kontrollutvalget og kommunens administrasjon i 2019.

Re, 17. januar 2020
for leder av kontrollutvalget i nye Tønsberg kommune, Ole Sverre Lund

Heidi Wulff Jacobsen
Rådgiver VETAKS